

Proiect finanțat de UE

hope and homes
for children

M O L D O V A
COPIL • COMUNITATE • FAMILIE

Cunoaște-ți drepturile!

Să fii părinte este una din experiențele cele mai complexe, provocatoare, dar și generatoare de satisfacții pe care le oferă viața. Este o mare responsabilitate creșterea unui copil, astfel încât el să devină un om echilibrat și fericit. Toți părinții vor să fie mame bune și tați buni pentru copiii lor, astfel ca aceștia din urmă să devină, la rândul lor, oameni buni atunci când ating vârsta de maturitate. Bucuria de a fi părinte, pe lângă faptul că poate fi o experiență plină de satisfacție, mai poate fi, pe alocuri, stresantă. E bine de știut că nu există părinți „perfecti”, deseori părinții se pomenesc în situații în care au nevoie de încurajare și ajutor, pentru a depăși stresul și a găsi soluțiile cele mai bune pentru copilul lor. Unii părinți au nevoie de mai multă susținere, deoarece copiii lor au necesități speciale, fie din cauza unei dizabilități fizice, deficiențe psiho-somatice sau din alte cauze care îl fac pe copil deosebit. A avea un copil cu nevoi speciale adaugă, cu siguranță, o provocare în plus, care te ia pe nepregătite și nu întotdeauna știi dinainte care este destinația finală. Cu toate acestea, trebuie să știi că nu ești singur, există o serie de structuri de stat, profesioniști și organizații, la care poți apela pentru ajutor în procesul de creștere și dezvoltare a copilului tău.

Mult succes!

“

RECUNOSCÂND NEVOILE SPECIALE ALE COPIILOR CU DIZABILITĂȚI, AJUTORUL ACORDAT (...) VA FI GRATUIT (...) ȘI VA FI DESTINAT ASIGURĂRII ACCESULUI EFECTIV AL COPIILOR CU DIZABILITĂȚI LA EDUCAȚIE, FORMARE PROFESIONALĂ, SERVICII MEDICALE, RECUPERARE, PREGĂTIRE ÎN VEDEREA OCUPĂRII UNUI LOC DE MUNCĂ, ACTIVITĂȚI RECREATIVE, DE O MANIERĂ CARE SĂ ASIGURE DEPLINA INTEGRARE SOCIALĂ ȘI DEZVOLTARE INDIVIDUALĂ A COPIILOR, INCLUSIV DEZVOLTAREA LOR CULTURALĂ ȘI SPIRITUALĂ

”

Art. 23, Convenția ONU cu privire
la Drepturile Copilului

Pentru ca să poată să-și exercite rolul și să ofere un mediu sigur și protector copilului cu cerințe speciale, părinții trebuie să-și cunoască drepturile și să fie ajutați să aibă acces la servicii.

În Moldova, copilul tău poate beneficia de servicii sociale, educaționale și de sănătate. Iată care sunt serviciile ce pot fi disponibile la tine în raion, apelează la ele de fiecare dată când simți că ești în dificultate:

SERVICIILE SOCIALE

Echipa mobilă – este o echipă multidisciplinară de specialiști care vine acasă și acordă asistență necesară persoanelor cu dizabilități, în baza nevoilor individuale ale acestora. În plus, echipa mobilă oferă consiliere și suport membrilor familiei și persoanelor apropiate, pentru a pregăti persoana cu dizabilități pentru o viață independentă și activă în comunitate.

Serviciul respiro – este, de regulă, un centru specializat destinat persoanelor cu dizabilități severe. Aici persoanele pot beneficia de asistență socială, suport, îngrijire și supraveghere 24 de ore pentru o perioadă de maximum 30 de zile pe an, timp în care familiile, rudele sau alte persoane care le îngrijesc își pot lua un repaus.

Asistența parentală profesionistă de răgaz – copilul cu dizabilități grave este plasat în familia asistentului parental profesionist pentru o perioadă (care nu va depăși cumulativ 45 de zile calendaristice pe an), pentru a oferi părinților sau persoanelor în îngrijirea cărora se află acest copil posibilitatea de a se recupera.

UN ASISTENT PARENTAL PROFESIONIST ESTE O PERSOANĂ CARE VA ÎNGRIJI DE COPILUL TĂU ÎN FAMILIA LUI PE O PERIOADĂ SCURTĂ.

Asistent personal – este o persoană pusă la dispoziție de stat pentru a asista și îngriji copiii și adulții cu dizabilități severe. Acest serviciu social favorizează independența persoanei cu dizabilități și integrarea în comunitate. Asistentul personal, de regulă, prestează servicii de îngrijire și igienă personală, mobilitate, sarcini de menaj casnic, participare la viața socială, supraveghere și îndrumare.

UN MEMBRU AL FAMILIEI SAU CHIAR TU POȚI DEVENI ASISTENT PERSONAL PENTRU COPILUL TĂU.

APELEAZĂ

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ
DIN RAION PENTRU A AFLA CARE DINTRE
ACESTE SERVICII SUNT DISPONIBILE CÂT
MAI APROAPE DE CASA TA.

SERVICII MEDICALE

Direcția de sănătate din raionul în care locuiești oferă copiilor cu diverse dizabilități următoarele servicii:

- 1. Medicul de familie** eliberează formularul pentru evaluare medicală și trimiterea către Centrul National pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă
- 2. Centrul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă** eliberează certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă, împreună cu programul individual de reabilitare și incluziune socială.
- 3. Centrul Republican Experimental de Protezare (CREPOR)** oferă servicii de protezare și efectuare a încălțăminte ortopedice pentru copii (gratis și doar

o data pe an), ortoze, corsete, scaune cu roțile, premergătoare etc.

Servicii de intervenție timpurie – sunt servicii medico-sociale oferite copiilor din primele momente de viață pentru a asigura o recuperare maximă și stimularea dezvoltării fizice, inclusiv a vederii și auzului, dezvoltării cognitive, comunicative, sociale și psihoemoționale. Caută astfel de servicii fie în instituția medicală, fie la un centru specializat de la tine din comunitate. Atenție, aceste servicii sunt noi, instituite în iulie 2016, deci s-ar putea să nu le ai încă alături de casă.

APELEAZĂ LA **MEDICUL DE FAMILIE DE LA TINE DIN COMUNITATE SAU LA NEUROLOGUL ORI PEDIATRUL DIN CENTRUL DE SANATATE DIN RAIONUL TĂU PENTRU A AFLA CARE DINTRE ACESTE SERVICII SUNT DISPONIBILE CEL MAI APROAPE DE CASA TA.**

“
STATELE PĂRȚI RECUNOSC DREPTUL COPILULUI LA EDUCAȚIE ȘI,
ÎN VEDEREA ASIGURĂRII EXERCITĂRII ACESTUI DREPT ÎN MOD
PROGRESIV ȘI PE BAZA EGALITĂȚII DE ȘANSE

”

Art. 28, Convenția ONU
cu privire la Drepturile Copilului

SERVICII EDUCAȚIONALE

FIECARE COPIL
ARE DREPTUL LA EDUCAȚIE.

Fiecare copil, indiferent dacă este sau nu cu cerințe speciale, poate fi înrolat la grădinița sau școala din comunitate, care asigură o educație pentru TOȚI copiii. Pentru a-l ajuta pe copilul tău cu cerințe speciale să se simtă mai confortabil și să-și dezvolte la maxim potențialul, apelează în școală/grădiniță la următoarele servicii:

Comisia multidisciplinară intrașcolară – o echipă de specialiști care evaluează nivelul de dezvoltare, identifică necesitățile și acordă asistență psihopedagogică copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Echipa PEI – dacă copilul tău are nevoie de sprijin pentru a realiza programul de bază școlar, lui i se propune un Plan Educațional Individualizat (PEI).

Acesta va fi elaborat de o echipă de cadre didactice și specialiști din școală, ținând cont de necesitățile individuale ale copilului tău.

Cadrul didactic de sprijin – este specialistul care acordă asistență psihopedagogică în timpul și după ore copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în școală/grădiniță și familiilor acestora.

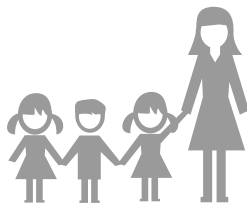
Centrul de resurse pentru educația incluzivă – un serviciu de sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din școală/grădiniță, care va ajuta copilul tău să se integreze mai bine în școală și în viața comunității (prin activități de sprijin educațional în timpul și după ore, meditații, suport în pregătirea temelor, asistență psihologică, logopedică, ludoterapie, ergoterapie, kinetoterapie, activități extracurriculare, activități cu și pentru părinți etc.).

Serviciul municipal/raional de Asistență Psihopedagogică (SAP) – dacă serviciile enumerate mai sus nu există în toate școlile, atunci apelează la SAP din raionul tău. O echipă multidisciplinară va evalua copilul, va stabili cerințele educaționale speciale și va elabora recomandări și servicii pentru școala în care merge acesta. Totodată, copilul tău poate beneficia aici de asistență psihopedagogică, logopedică, psihologică etc.

ACESTE ALOCAȚII SUNT INDEXATE ÎN FIECARE AN. CERE DE LA ASISTENTUL SOCIAL MAI MULTĂ INFORMAȚIE DESPRE SUME ȘI MODALITATEA DE OBTINERE A SUPORTULUI BĂNESC DE CARE TU ȘI COPILUL TĂU AI DREPTUL SĂ BENEFICIEZI.

În afară de servicii, poți beneficia de prestații sociale, iată care sunt acestea:

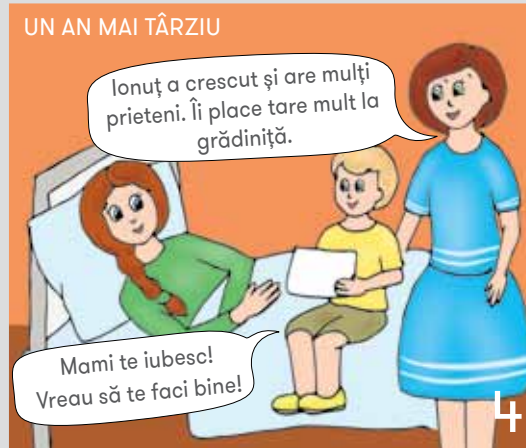
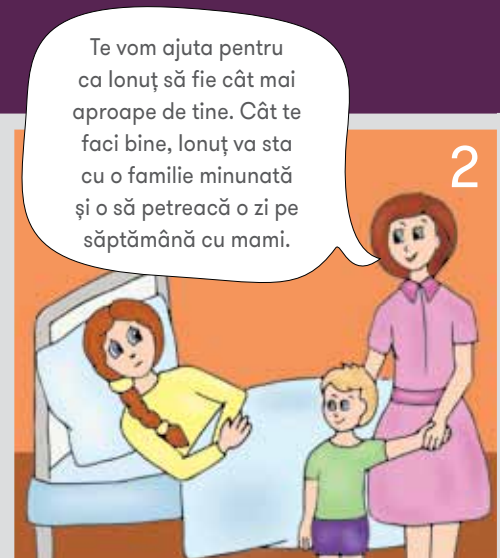
- 1.** Alocația pentru persoanele mature și copii cu dizabilități severe, accentuate și medii – statul începe să o plătească în termen de 60 de zile de la data stabilirii gradului de invaliditate.
- 2.** Alocația pentru îngrijirea, însoțirea și supravegherea unei persoane mature sau copil cu dizabilități¹.

APELEAZĂ LA DIRECTORUL GRĂDINIȚEI, ȘCOLII DIN COMUNITATE SAU LA SERVICIUL DE ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ DIN RAIONUL TĂU PENTRU A AFLA MAI MULTE DETALII.

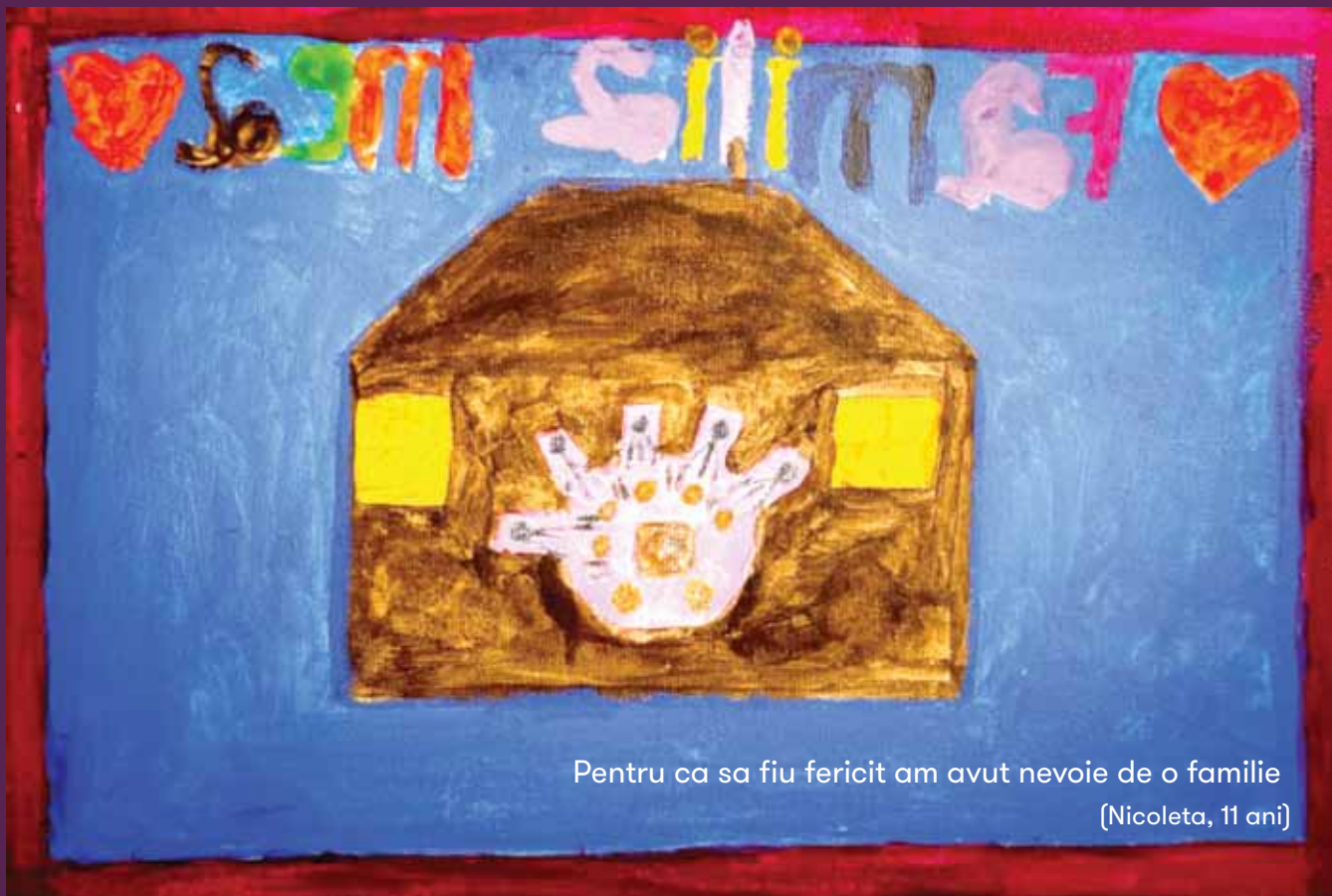
¹Legea nr. 499 din 14.07.1999 „Privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni”.

DACĂ TE AFLI ÎN IMPAS SAU ÎN IMPOSIBILITATEA DE A-ȚI ÎNGRIJI COPILUL, ȚINE MINTE - NU EȘTI SINGUR! CERE AJUTORUL PROFESIONIȘTILOR ȘI SERVICIILOR SPECIALIZATE, CARE SUNT OBLIGATE SĂ TE ASISTE ÎN GĂSIREA CELEI MAI POTRIVITE SOLUȚII PENTRU TINE ȘI COPILUL TĂU.

INSPIRAT DINTR-O SITUAȚIE REALĂ

*Aceste opinii aparțin copiilor și au fost exprimate în procesul de consultare, organizat de CCF/HHC Moldova în noiembrie 2015.

Această publicație este elaborată în cadrul Proiectului "Consolidarea capacității organizațiilor societății civile pentru participarea incluzivă în societate a celor mai marginalizați părinți și copii", implementat de CCF/HHC Moldova și finanțat de UE. Viziunile expuse aici nu reflectă neapărat punctul de vedere al UE.